

FJÁRMÁLARÁÐUNEYTÍÐ

Útvistunarstefna ríkisins

Ríkið sem upplýstur kaupandi þjónustu

Fjármálaráðuneytið, rit 2006-1
Júní 2006

Útvistunarstefna ríkisins

Ríkið sem upplýstur kaupandi þjónustu

Samþykkt af ríkisstjórn Íslands

6. júní 2006

Útvistunarstefna ríkisins, 2006
ISBN 9979-820-54-3
ISBN-13 978-9979-820-54-3
2006 Fjármálaráðuneytið
Prentsmiðja: Gutenberg
Umbrot: Fjármálaráðuneytið
Ljósmynd á forsíðu: Pálmi Guðmundsson/Nordicphotos

Nánari upplýsingar um útgáfur fjármálaráðuneytisins
er að finna á vefsíðunni
<http://www.fjarmalaraduneytid.is>

Formáli

Viðhorf til rekstrar hins opinbera hafa breyst á undanförnum árum hér lendis sem erlendis. Lengi var litið svo á að aðeins ríkið gæti annast tiltekin verkefni, á þeirri forsendu að það eitt byggi yfir nægjanlegri þekkingu og mannafla og nauðsynlegu skipulagi til að stýra verkefnum. Nú hefur það sýnt sig að samkeppni og einkarekstur eiga erindi á ýmsum sviðum sem áður voru alfarið í höndum hins opinbera.

Í nýlegri úttekt OECD á rekstri og stjórnsýslu um tuttugu Evrópuríkja er birtur samanburður á hlutfalli ríkisútgjalda sem ráðstafað er til kaupa á vörum og þjónustu af einkamarkaði (útvistun) þegar útgjöld vegna tilfærslna og vaxta hafa verið dregin frá. Fram kemur að íslenska ríkið er í miðjum hópi þessara ríkja, mælt með þessu hlutfalli. Þess má geta að umrætt hlutfalli er m.a. hærra í Noregi, Finnlandi og Svíþjóð en hæsta hlutfall opinberra innkaupa er í Bretlandi. Af þessu má ráða að umtalsvert svigrúm er til að auka útvistun verkefna hér lendis.

Þekking, aðferðir og tilhögun við innkaup ríkisins skipta miklu um þann árangur sem næst á þessu sviði. Til að mæta því hefur lagamhverfi opinberra innkaupa verið bætt og almenn stefna um innkaup hins opinbera verið sett. Pannig hafa samskipti ríkis og einkamarkaðar við útboð og innkaup orðið skýrari. Hornsteinn innkaupastefnunnar er bestu kaup þ.e. besta mögulega niðurstaða að teknu tilliti til kostnaðar og ávinnings. Jafnframt því er gerð krafa um að kaupin fari fram á gegnsæjan og upplýstan hátt, með hagkvæmni og gæði að leiðarljósi.

Kaup ríkisins á vörum og þjónustu eru talin vera um 90 milljarðar króna á ári. Það svarar til um 58% af útgjöldum ríkissjóðs vegna rekstrar og fjárfestinga. Með innkaupum sínum er ríkið þannig í sterkri stöðu til að efla samkeppni og skapa ný tækifæri á markaðnum. Að hve miklu leiti það nýtir þessi áhrif til að örva nýsköpun eða sköpunargleði fyrirtækja getur ráðið úrslitum um þróum og uppbryggingu þessara greina. Útvistun verkefna styður við þessa þróun.

Í innkaupastefnu ríkisins sem sett var 2002 er sérstaklega kveðið á um útboð á rekstrarþáttum. Í stefnunni segir:

„Eðlileg krafa til ríkisstofnana er að skoðað sé með reglugum og skipulegum hætti hvort verkefni séu leyst með hagkvæmari hætti innan stofnunar en með því að kaupa þjónustuna á almennum markaði.“

Á þessum grunni hefur útvistunarstefna ríkisins verið útfærð og tímasett.

Með stefnu þessari eru sett mælanleg markmið um útvistun þjónustu, jafnframt því sem áhersla er á aukna fræðslu með gerð og eftirfylgni þjónustusamninga. Ástæða er til að beina sjónum jafnt að verkefnum þar sem þegar ríkir samkeppni en ekki síður að því að útvistun stuðli að nýsköpun á markaði og auki fjölbreytni. Sé rétt að málum staðið skapar það möguleika á nýjum lausnum og leiðir til aukinnar samkeppni að fela einkamarkaði að annast tiltekin verkefni.

1. Meginþættir útvistunarstefnu ríkisins

Markmið

Markmið útvistunarstefnu er að efla samkeppni, auka fjölbreytni og stuðla að nýsköpun á þjónustumarkaði. Með skipulagðri útvistun á verkefnum ríkisins er unnt að veita betri þjónustu og ná hagkvæmari rekstri. Útvistun varðar jafnt þjónustu sem ríkið tryggir almenningi og atvinnulífi sem og þjónustu sem ríkið styðst við í rekstri sínum.

Stefna og framkvæmd

- Ráðuneytin skulu setja sér stefnu um útvistun verkefna fyrir árslok 2006. Stofnanir skulu haga útvistun sinni í samræmi við stefnu viðkomandi ráðuneytis.
- Með stefnunni setja ráðuneyti og ríkisstofnanir fram forgangsröðun og tímaáætlun fyrir útvistun þeirra þjónustu- og rekstrarverkefna sem ríkið annast nú þegar og um ný verkefni.
- Ráðuneyti skulu fyrir árslok 2006 leggja fram áætlun um endurskoðun samninga sem ekki uppfylla kröfur reglugerðar 343/2006 um gerð þjónustusamninga.
- Komið verður á fót ráðgjafahópi um útvistun, sem fjármálaráðherra skipar. Hlutverk hópsins er m.a. að veita ríkisaðilum faglega ráðgjöf um útvistun þjónustuverkefna.
- Sett eru mælanleg markmið um aukna útvistun verkefna. Fjármálaráðuneytið mun árlega gera úttekt á framgangi stefnunnar.

Fræðsla og eftirfylgni

Fræðsla um bætt verklag við útboð á þjónustu, stjórnun samninga og eftirfylgni með framkvæmd stefnunnar er mikilvæg forsenda þess að markmið hennar náist. Í því sambandi munu Ríkiskaup efla námskeiðshald á þessu sviði jafnframt því sem unnið verður að gerð leiðbeiningarefnis um afmarkaða þætti. Fjármálaráðuneytið hefur á undanförnum árum gefið út ýmis stefnu- og upplýsingarit, svo sem Innkaupastefnu ríkisins, Handbók um opinber innkaup, Handbók um sérfræðiráðgjöf og Handbók um þjónustusamninga.¹

¹ Sjá <http://www.fjarmalaraduneyti.is/utgefild-efni/>

2. Skilgreining og forsendur

Skilgreining

Í stefnu þessari er útvistuð þjónusta skilgreind þannig:

Þjónusta sem ríkið kaupir af utanaðkomandi aðilum, þ.e. einstaklingum, fyrirtækjum, sjálfseignarstofnunum, félagasamtökum eða sveitarfélögum, hvort sem um er að ræða þjónustu sem keypt er vegna verkefna sem ríkið sinnir sjálft eða þjónustu sem verktaka er falið að veita almenningi og fyrirtækjum.

Innkaup eru oft greind í two meginflokk, vörukaup og þjónustukaup. Umgjörd og aðferðir við innkaup vöru og þjónustu eru í grundvallaratriðum þær sömu þótt útfærsla þeirra sé mismunandi vegna ólífs eðlis þeirra. Pannig gilda lög um opinber innkaup um báða þessa flokka innkaupa. Aðferðir og ferlar tengd vörukaupum og verkkaupum hafa verið þróuð og efla á undanförnum árum. Aukið vægi þjónustukaupa hefur þrýst á um slíka endurskoðun.

Flokkun þjónustuverkefna

Opinberri þjónustu sem útvistuð er má skipta í þrjá meginflokk eftir eðli þjónustunnar:

- Almenn stoðþjónusta.** Þjónusta sem varðar afmarkaða þætti í starfsemi stofnunar. Ríkið hefur í auknum mæli dregið sig út úr slíkri starfsemi og samið við utan-aðkomandi aðila að sinna henni. Dæmi um slíkt eru þrif á húsnæði, sorphirða og næturvarsла. Í fylgiskjali II er listi yfir dæmigerð verkefni sem falla undir þennan flokk.
- Sérhæfð stoðþjónusta.²** Þjónusta sem ekki tengist beint hlutverki stofnunar en krefst sérfræðikunnáttu og getur verið mikilvæg fyrir starfsemina. Oft er um að ræða þjónustu sem kölluð hefur verið stuðningsþjónusta, svo sem þjónusta sem tengist upplýsingatækni, lögfræði, starfsmannamálum og fjármálum. Undir þennan flokk falla einnig hönnun og byggingarframkvæmdir (verkkaup).
- Kjarnaþjónusta.** Grunnþjónusta sem samstaða er um að ríkið veiti og greiði að mestu. Tiltekin svið kjarnaþjónustu eru nú þegar útvistuð. Má þar nefna ýmiss konar umönnun og kennslu. Umönnun aldraðra hefur t.d. að stórum hluta verið falin sjálfseignarstofnunum. Meginhluti kjarnaþjónustu er þó rekinn af ríkinu.

Í fylgiskjali I er að finna nánari skilgreiningu á flokkun opinberra innkaupa.

Forsendur útvistunarstefnu

Stefna þessi tilgreinir helstu forsendur og sjónarmið sem leggja á til grundvallar við kaup ríkisins á þjónustu. Sérstök áhersla er lögð á samkeppni til að auka skilvirkni í rekstri þjónustu, en jafnframt er vísað til forsendna í innkaupastefnu ríkisins.

² Stærsti þáttur innkaupa á sérhæfðri stoðþjónustu er vegna opinberra framkvæmda. Um slík innkaup gilda lög um skipan opinberra framkvæmda, nr. 84/2001, og reglugerðir nr. 715/2001, 716/2001 og 717/2001. Fyrirkomulag opinberra framkvæmda hefur í meginatriðum gefist vel og því er í stefnunni aðallega fjallað um aðra þætti þjónustukaupa, þótt áherslur hennar eigi jafnt við um opinberar framkvæmdir.

- **Samkeppni og aukin skilvirkni í þjónustu- og rekstrarverkefnum.** Útvistun er ætlað að auka skilvirkni í rekstri ríkisins með því að innleiða samkeppni við veitingu þjónustu. Með útvistun er þannig dregið úr kostnaði ríkisins við kaup og veitingu þjónustu. Útvistun auðveldar ríkisaðilum aðgang að sérfræðipekkingu í tilteknun verkefnum sem hagkvæmara getur reynst að leysa utan stofnunar. Sama gildir raunar um aðgang að sérfræðipekkingu til lengri tíma. Ríkið fær jafnframt aukið svigrúm til þess að bregðast markvisst við breytingum á þjónustuframboði og eðli verkefna. Með samkeppni á markaði eru líkur til þess að þjónusta batni, þekking aukist og að þjónusta sé veitt með hagkvæmari hætti en ella. Hægt er að nota innkaup ríkisins og útvistun þjónustuþáttu til að:

- Styrkja og viðhalda samkeppni á einstökum sviðum.
- Byggja upp markaði á tilteknu sviði og bæta samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs.
- Efla þjónustu sem getur nýst ríkinu á almennum markaði.
- Auka aðgengi að verkþekkingu og bættri þjálfun, sem hingað til hefur aðeins verið á færi ríkisins.

Til lengri tíma litið getur ríkið með markaðsvæðingu fjölbreyttra verkefna sinna stuðlað að uppbyggingu nýrrar atvinnustarfsemi á almennum markaði. Sérþekking og reynsla nýtist þannig atvinnulífinu í heild og styrkir alþjóðlega samkeppnisstöðu þess.

Almennar forsendur

Við útvistun verkefna skal gæta að eftirfarandi þáttum innkaupastefnu ríkisins:

- **Bestu kaup** fela í sér að besta niðurstaða fáist að teknu tilliti til kostnaðar og ávinnings, en lægsta verð tryggir ekki nauðsynlega bestu kaup. Í þessu skyni er brýnt að skilgreina þarfir, væntingar og árangur, þannig að nýting opinberra framlaga til viðkomandi verkefna verði sem best.
- **Ábyrgð og gagnsæi** varða allan feril innkaupa, frá þarfaskilgreiningu þar til kaup eru hætt að nýtast. Ákvarðanir um innkaup, fyrirkomulag þeirra og eftirfylgni eru á ábyrgð viðkomandi stofnunar og forstöðumanns hennar. Peir sem annast innkaup á vegum ríkisins skulu gæta jafnræðis og að innkaupaferill sé gagnsær og opinn gagnvart markaðnum.
- **Einföldun og skilvirkni** vísar m.a. til þess að kaupendur skuli taka mið af markaðsaðstæðum þegar kröfur til innkaupa eru skilgreindar. Þá skuli ríkisaðilar yfirfara og meta samninga með reglubundnum hætti til að tryggja væntanlegan ávinning og að þeir stuðli ávallt að því að stofnunin nái markmiðum sínum.
- **Pekking og sérhæfing.** Starfsmenn sem bera ábyrgð á innkaupum þurfa ávallt að hafa yfir að ráða nægilegri þekkingu og þjálfun í samræmi við umfang innkaupa. Viðameiri innkaup krefjast þekkingar á sviði verkefnastjórnunar og samningastjórnunar. Lögð er áhersla á að ríkisstofnanir nýti sérþekkingu Ríkiskaupa við stærri og flóknari innkaup og útboð á þjónustuþáttum. Sérþekking og leiðsögn Ríkiskaupa á sviði útvistunar þjónustuverkefna verður efld sérstaklega í þessu skyni.

3. Framkvæmd

1. Útvistunarstefna ráðuneyta

Ráðuneyti skulu meta hvernig fyrirkomulag opinberra þjónustuverkefna sé best hátt-að, móta um það stefnu og miðla henni til stofnana sinna. Meta þarf stöðugt kostnað og árangur samninga sem ríkið og stofnanir gera og hvort þjóðfélagið njóti ávinningsins í formi bætrar þjónustu.

2. Flokkun og greining þjónustuverkefna

Árið 2006 skulu ráðuneyti og stofnanir sem undir þau heyra fara skipulega yfir verk-svið sitt, greina kostnað við rekstur einstakra þjónustuverkefna og skoða möguleika sem felast í útvistun og ávinning af henni. Í því skyni skulu þau:

- Meta hæfi einstakra verkefna til útvistunar og setja þeim tímaviðmið. Verkefnum skal skipt í þrjá flokka, A, B og C, eftir möguleikum til útvistunar.
- Gera yfirlit yfir verkefni sem nú þegar eru útvistuð.

Flokkun þjónustuverkefna til útvistunar

A. Verkefni hæf til útvistunar => undirbúningur útboðs hefst

Verkefni þar sem hægt er að skilgreina kröfur til umræddrar þjónustu með skýrum hætti en auk þess er áliðið að þekking og geta á markaði sé fyrir hendi og nægjanleg samkeppni ríki á viðkomandi verkefnasviði. Í viðauka II er listi yfir stoðþjónustuverkefni sem falla í þennan flokk.

Eftirfylgni og tímaviðmið: Fyrir árslok 2006 verði lokið við könnun/greiningu á verkefnum sem almennt eru talin hæf til útvistunar. Gerð verði tímasett framkvæmdaætlun um útvistun þeirra og miðað við að henni ljúki fyrir árslok 2008.

B. Verkefni mögulega hæf til útvistunar => nánari skoðun

Um verkefni í flokki B ríkir óvissa um hvort þau teljist hæf og/eða tímabær til útvistunar, t.d. um að á markaði sé nægjanleg þekking og geta og hugsanlega sé erfitt að tryggja næga samkeppni um viðkomandi verkefni.

Eftirfylgni og tímaviðmið: Ef niðurstaða frekari könnunar/greiningar er á þá leið að verkefnið sé hæft/tímabært til útvistunar skal það fært í flokk A og undirbúið til útboðs. Sé verkefnið ekki metið hæft skal það flutt í flokk C, en tekið til endurskoðunar innan tveggja ára.

C. Verkefni ekki hæf til útvistunar => endurskoðuð eftir tiltekinn tíma

Verkefni í flokki C eru almennt ekki talin hæf til útvistunar. Erfitt er að skilgreina kröfur til þjónustu í verkefnum af þessum toga og litlar forsendur eru til þess að komið verði á samkeppni á viðkomandi sviði.

Eftirfylgni og tímaviðmið: Forsendur fyrir útvistun verkefna í flokki C skulu endurskoðaðar reglulega.

Sérstakar aðgerðir og áherslur

1. Ráðgjafarhópur um útvistun

Hlutverk ráðgjafarhóps er að veita ríkisaðilum faglega ráðgjöf um útvistun þjónustuverkefna, bæði hvað varðar ný verkefni og þau sem þegar er sinnt. Fjármálaráðherra skipar í hópinn. Hann starfar á vegum ráðuneytisins og hefur þar starfsaðstöðu. Hópurinn mun m.a.:

- Fylgja eftir útvistunarstefnu ríkisins gagnvart ráðuneytum og stofnunum.
- Hvetja til sjálfstæðra úttekta á útvistunarverkefnum sem þegar standa yfir.
- Miðla þekkingu og upplýsingum um aðferðafræði við útvistun til ríkisaðila.

Ráðgjafarhópurinn mun einnig vinna að því að auka samstarf milli ríkisaðila og einkafyrirtækja um þróun verkefna sem verða til innan ríkisins og þróa mætti áfram til uppbyggingar á nýjum sviðum á markaði.

Ríkiskaup verða hópnum innan handar auk þess sem ráðgjöf verður keypt frá aðilum á markaði. Árið 2010 verður starfsemi hópsins endurmetin sem og framkvæmd stefnunnar.

2. Verklag við útvistun þjónustu bætt með gerð þjónustusamninga

Kaup á þjónustu gera ríkari kröfur til skilgreininga á því sem keypt er en á við um almenn vörugaup. Við þjónustukaup þarf að taka meira mið af huglægum þáttum og erfiðara er að afmarka afurðir sem þjónustukaup eiga að skila. Við útvistun þjónustu verður að finna mælikvarða til að meta þjónustu sem veitt er, gæði hennar og árangur. Jafnframt þarf að stuðla að aukinni þekkingu ráðuneyta og stofnana við gerð samninga. Benda má á að samkvæmt innkaupastefnu ríkisins er lagt fyrir stofnanir að leita sérfræðiþekkingar Ríkiskaupa þegar um stór og flókin innkaup er að ræða. Í reglugerð um gerð rekstrarsamninga, nr. 343/2006, er sett fram verklag við gerð þjónustusamninga.

- Verkefnisstjórnun skal beitt í auknum mæli við útvistun verkefna. Það felur m.a. í sér að verkefninu eru sett skýr markmið, það afmarkað, verklagi skipt í áfanga og stjórnskipulag ákveðið.
- Áður en verkefni er útvistað fari fram frumathugun sem felur í sér mat á kostum, nákvæma skilgreiningu á þjónustu sem kaupa á og hvaða árangurs sé vænst á samningstíma.
- Útboðslýsingar séu skýrt fram settar og matslíkön endurspegli markmið fyrirhugaðra innkaupa, þannig að bjóðendur eigi auðvelt með að sjá hvaða upplýsingar þeir eigi að leggja fram með tilboðum sínum.
- Miða þarf við að endurskoðun samninga hefjist í síðasta lagi hálfu ári áður en þeir renna út og ári áður þegar um er að ræða umfangsmikla og flókna þjónustu.

3. Markviss eftirfylgni og stjórn þjónustusamninga

Með útvistun verkefna verður sú breyting að sami aðili, þ.e. ríkið, er ekki lengur bæði kaupandi og veitandi þjónustunnar. Stjórnun samninga fær aukið vægi þar sem kaupandi þarf að meta hvort þjónustan er veitt í samræmi við fyrirfram ákveðnar forsendur. Í þessu ljósi er eftirfarandi lagt til:

- Beitt verði aðferðum samningsstjórnunar til að fylgja þjónustusamningum eftir. Það felst m.a. í formlegum og reglulegum samskiptum verkkaupa og verksala á samningstímanum. Með því er metið hvort þjónusta og árangur hennar sé í samræmi við samninginn, hvort hún mætir þörfum notenda eins og ætlast er til og að lagðar séu fram tillögur til úrbóta ef nauðsyn krefur.
- Við lok samnings fari fram úttekt á framkvæmd og árangri hvers einstaks samnings og það skjalfest með gerð skilamats.

4. Endurskoðun samninga um þjónustuverkefni

Ýmsir aðilar utan ríkisins sinna nú þegar fjölmörgum þjónustuverkefnum, án þess að verksali hafi verið valinn að undangengnu útboði eða að gerður hafi verið við hann formlegur þjónustusamningur. Mikilvægt er að samningar um þjónustu sem útvistuð er sé í samræmi við verklag sem lýst er í reglugerð nr. 343/2006.

- Ráðuneytin leggi fram fyrir lok árs 2006 áætlun um endurskoðun samninga sem ekki uppfylla kröfur reglugerðar nr. 343/2006 um gerð þjónustusamninga sem ráðuneyti og ríkisstofnanir gera til lengri tíma en eins árs.

5. Fjölgun útboða

Tilgangur útboða er að nýta samkeppni á markaði til þess að bæta gæði og þjónustu og draga úr kostnaði við veitingu hennar. Í hverju útboði eru sett fram vel skilgreind markmið, kröfur og væntingar um árangur. Lögð er áhersla á að beita útboðum í auknum mæli þegar ákvarðanir eru teknar um útvistun þjónustu.

- Samkvæmt ákvæðum laga um opinber innkaup ber ráðuneytum og stofnunum sem ætla að gera samninga sem skuldbinda ríkið um 10 m.kr. eða meira að velja samstarfsaðila að undangengnu útboði.
- Rekstur ríkisins verður alltaf að standast samanburð við það sem gerist á almennum markaði. Leggi einkaaðili fram hugmyndir um að leysa megi tiltekið verkefni á hagkvæmari hátt verður viðkomandi ríkisaðili að sýna fram á hver kostnaður hans er af verkefninu og gaumgæfa, hvort það sé leyst með hagkvæmari hætti af hálfu hans í stað einkaaðilans
- Skoða skal hvort tiltekin þjónustuverkefni séu hæf til sameiginlegs útboðs nokkurra stofnana eða rammasamningsútboðs fyrir allar ríkisstofnanir.

4. Mælanleg markmið

Útvistunarstefna ríkisins setur ríkisaðilum markmið um útvistun verkefna og um ávinnung ríkisstofnana af henni. Í stefnunni eru sett eftirfarandi mælanleg markmið.

Hlutfall útvistunar

Stefnt er að því að hlutfall innkaupa á vöru og þjónustu af útgjöldum ríkisins, án tilfærslna og vaxtagjalda, aukist um 2% á ári og hlutfall samsvarandi þáttu sem ríkið hefur sjálft með höndum lækki samsvarandi. Með því móti komist Ísland í hóp þeirra þjóða í Evrópu sem bestum árangri hafa náð í útvistun, fyrir árið 2010.

- Fjármálaráðuneytið gerir árlega úttekt á breytingum á hlutfalli innkaupa.

Ávinnungur með útvistun

Markmið ríkisins með útvistun þjónustu er að ná 400 m.kr. ávinnungi árlega á árunum 2007-2010, samtals 1600 m.kr. Ávinnninginn geta ríkisstofnanir sjálfar nýtt til bætrar þjónustu. Gert er ráð fyrir að á næstu fjórum árum skili eftirfarandi áhersluverkefni þessum ávinnungi:

Útbod á kjarnaþjónustu	900 m.kr.
Útbod á rekstrarþáttum og sérfræðiþjónustu	300 m.kr.
Rammasamningsútbod á þjónustu	200 m.kr.
Verkefnastjórnun og samningsstjórnun	200 m.kr.

- Fjármálaráðuneytið leggur mat á ávinnung stofnana á grundvelli upplýsinga frá ráðuneytum.

Fjöldi þjónustusamninga

Gerðir skulu þjónustusamningar um rekstrarverkefni sem einkaaðilar taka að sér að annast fyrir ríkið, til lengri eða skemmtíma, sbr. reglugerð nr. 343/2006.

- Fjármálaráðuneytið tekur saman upplýsingar frá ráðuneytum um fjölda samninga út frá skilgreindum þjónustuflokkum, þ.e. kjarnaþjónustu, almennri stoðþjónustu og sérhæfðri stoðþjónustu.
- Fjármálaráðuneytið tekur saman upplýsingar frá ráðuneytum um hvort samningar um verkefni, sem þegar hafa verið útvistuð, uppfylli reglugerð nr. 343/2006, um rekstrarverkefni sem ráðuneyti og ríkisstofnanir gera til lengri tíma en eins árs.

Fylgiskjal I

Yfirlit yfir tegundir þjónustukaupa og staða þeirra

Innkaup ríkisins

Vörukaup

Annars vegar *hefðbundin vörukaup* t.d. á rekstarvörum, og hins vegar *flókin vörukaup* með útboði, t.d. kaup á upplýsingakerfum.

Staðan: Innkaupastefna sem unnið er eftir tekur einkum á þessum lið. Rammasamningar, útboð, innkaupakort og Rafrænt markaðstorg (RM). Handbók um opinber innkaup.

Hefðbundin vörukaup

Dagleg innkaup, t.d. kaup á rekstrarvörum til daglegra nota.

Flókin vörukaup

Sterri og sértækari kaup á vörum með útboði, t.d. kaup á upplýsingakerfum.

Útvistun (þjónustukaup)

Skiptist í þrennt: *kaup á kjarnapjónustu, sérhæfðri stoðþjónustu og almennri stoðþjónustu*. Verkefni sem starfs—menn ríkisins gætu siint.

Staðan: Próað verklag við eitt svið sérhæfðrar stoðþjónustu, þ.e. opinberar framkvæmdir. Önnur útvistun þjónustu hefur ekki verið eins formleg þrátt fyrir aukningu síðustu ár. Litið er um útboð, formlega samninga skortir, samkeppni er ábótvant og samanburður milli rekstrarforma er ómarkviss, sem og mælikvarðar á árangur. Lög og reglugerðir gilda um opinberar framkvæmdir og til er Handbók um þjónustusamninga og leiðbeiningar um kaup á ráðgjöf. Stefnt er að því að útbúa leiðbeiningar um samræmda kostnaðargreiningu rekstrarverkefna.

Kjarnapjónusta

Samningar um þjónustu, að hluta eða í held, til lengri tíma, svo sem um rekstur hjúkrunar- og meðferðarheimila, framhaldsskóla og háskóla og heilsugæslu. Getur einnig falið í sér fjármögnun, hönnun og byggingu mannvirkja.

Sérhæfð stoðþjónusta

Samningar um sérhæfða þjónustu, oftast til skemmrí tíma. Hér er átt við nauðsynlega sérfraðiþjónustu (e. *back-office service*). Dæmi um slíka þjónustu eru bókhald og endurskoðun og rekstur tölvukerfa. Einnig fellur í þennan flokk sérfraðiþjónusta sem nýtt er endrum og sinnum, svo sem lögfraði-, verkfraði- og arkitektapjónusta. Sama á við um þjónustu á sviði opinberra framkvæmda.

Almenn stoðþjónusta

Samningar um afmörkuð verkefni sem ekki þarfnast séfræðipekkingar. Oft og tíðum mannaflsfrek þjónusta sem í flestum tilvikum er ekki talin hluti af kjarna-starfsemi stofnunar eða nauðsynleg til að hún uppfylli hlutverk sitt, en þarf samt sem áður að sinna til þess að hún geti starfað eðlilega. Dæmi um þjónustu af þessu tagi eru ræsting og öryggisgæsla og rekstur mótnuyeyta.

Fylgiskjal II

Dæmi um verkefni á sviði stoðþjónustu.*

	Útboðshæfni [A,B,C]	Tíma viðmiðun	Hentar til sameiginlega útboðs
Ræsting, gluggaþvottur og ruslatínsla			
Viðhald eigna og búnaðar, sorphirða			
Garðyrkja og umsjón umhverfis			
Rekstur og viðhald samgöngumannvirkja			
Flutningur ýmiss konar			
Bifreiðaþjónusta og varahlutir (viðgerðir og viðhald)			
Viðgerðir og viðhald skipa og flugvéla			
Vinna iðnaðarmanna			
Rekstur og viðhald fasteigna			
Vaktpjónusta og öryggiseftirlit			
Rekstur og viðhald véla og raftækja			
Rekstur mótneyta			
Rekstur og þjónusta við upplýsinga- og fjarskiptakerfi			
Pjónusta við prentara, skanna og ljósritunarvélar			
Birgðahald og sala útgefínna rita og upplýsingaefnis			
Prentþjónusta og útsending prentaðs efnis			
Framkvæmd álítskannana og markaðsmál			
Hönnun og ritstjórn heimasíðna, fréttabréfa o.fl.			
Upplýsingaherferðir og markaðssetning			
Ráðgjöf ýmiss konar			
Uppsetning og auglýsing starfa			
Ferðapantanir			
Umsjón fasteigna			

*Listinn er ekki tæmandi.